

Soạn văn 9 bài kiêu ở lầu ngưng bích câu 1 trang 95 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1

Em hãy tìm hiểu cảnh thiên nhiên trong sáu câu thơ đầu:

- Đặc điểm không gian trước lầu Ngưng Bích.
- Thời gian qua cảm nhận của Thúy Kiều
- Qua khung cảnh thiên nhiên có thể thấy Thúy Kiều đang ở trong hoàn cảnh, tâm trạng như thế nào? Từ ngữ nào góp phần diễn tả hoàn cảnh và tâm trạng ấy?

Lời giải chi tiết:

- Đặc điểm không gian lầu Ngưng Bích:
  - + Rộng lớn, mênh mông, bát ngát: “non xa”, “trăng gần” "bát ngát" . Không gian mở ra chiều cao, chiều xa. Hình ảnh lầu Ngưng Bích chơi vơi, chênh vênh, đơn độc giữa không gian.
  - + Trông trải, hoang vắng, không có dấu hiệu của sự sống: “cát vàng”, “bụi hồng”, “còn nợ”, “dặm kia” -> phủ định sự sống, gợi sự ngổn ngang của cảnh vật.
- Thời gian qua cảm nhận của Thúy Kiều:
  - + Hình ảnh trăng, mây sớm đèn khuya biểu đạt sự quay vòng của thời gian. Cùng với những hình ảnh gợi tả không gian, sự tuần hoàn đều đặn của thời gian càng nhấn đậm thêm tình cảnh cô đơn, buồn bã của Kiều.
  - + "Khóa xuân": giam hãm tuổi thanh xuân
- Hoàn cảnh và tâm trạng của Kiều: bị giam hãm, tâm trạng cô đơn, buồn tủi, hổ thẹn.

Soạn văn bài Kiêu ở lầu ngưng bích câu 2 trang 95 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1

Tám câu thơ tiếp theo nói lên nỗi nhớ thương của Kiều.

- a. Trong cảnh ngộ của mình nàng đã nhớ đến ai? Nhớ ai trước, ai sau? Nhớ như thế có hợp lí không? Vì sao?
- b. Cùng là nỗi nhớ nhưng cách nhớ khác nhau với những lí do khác nhau nên cách thể hiện cũng khác nhau. Em hãy phân tích nghệ thuật dùng từ ngữ, hình ảnh để làm sáng tỏ điều đó.
- c. Em có nhận xét gì về tấm lòng Kiều qua nỗi nhớ thương của nàng?

Lời giải chi tiết:

a.

- Kiều nhớ cha mẹ và Kim Trọng

- Nhớ tới Kim Trọng trước, cha mẹ sau.

- Trình tự hợp lí. Vì: Nguyễn Du để Kiều nhớ tới Kim Trọng trước là hoàn toàn phù hợp với diễn biến tâm lí của nhân vật trong cảnh ngộ cụ thể, đảm bảo tính chân thực cho hình tượng. Trong tình cảnh bị Mã Giám Sinh làm nhục, lại ép tiếp khách làng chơi nên hiện trạng tâm lí Kiều là nỗi đau đớn về “Tám son gột rửa bao giờ cho phai”, là nỗi buồn nhớ người yêu, nuối tiếc mỗi tình đầu đẹp đẽ.

b.

- Kiều nhớ tới Kim Trọng, tưởng tượng ra cảnh chàng Kim cũng đang nhớ về mình, mong ngóng mà vẫn bất tin (Tưởng người dưới nguyệt chén đồng – Tin sương luống những rày trông mai chờ); tâm trạng Kiều đau đớn, xót xa, tủi phận: Bên trời góc bể bơ vơ – Tám son gột rửa bao giờ cho phai.

- Kiều nhớ đến cha mẹ, thương cha mẹ ngày ngày tựa cửa ngóng tin con (Xót người tựa cửa hôm mai), ngậm ngùi vì tuổi già trước sự khắc nghiệt của thời gian (Sân Lai cách mấy nắng mưa – Có khi gốc tử đã vừa người ôm), day dứt vì mình không được ở bên để báo đáp công ơn sinh thành (Quạt nồng ấp lạnh những ai đó giờ).

c. Kiều đã hi sinh thân mình vì đạo hiếu, khi lâm vào tình cảnh đáng thương, nàng lại một lòng nhớ đến Kim Trọng, nhớ thương cha mẹ, quên cả cảnh ngộ của mình. Trong đoạn trích này, Kiều hiện ra với đức vị tha cao đẹp.

Soạn ngữ văn 9 Kiều ở lầu ngưng bích sgk câu 3 trang 96

Tám câu thơ cuối miêu tả cảnh vật qua tâm trạng.

a. Cảnh vật ở đây là thực hay hư? Mỗi cảnh vật có nét riêng đồng thời lại có nét chung để diễn tả tâm trạng Kiều. Em hãy phân tích và chứng minh điều đó.

b. Em có nhận xét gì về cách dùng điệp ngữ của Nguyễn Du trong tám câu thơ cuối? Cách dùng điệp ngữ ấy góp phần diễn tả tâm trạng như thế nào?

Lời giải chi tiết:

a. Ở tám câu thơ cuối đoạn trích, Nguyễn Du đã cho thấy một bút pháp tả cảnh ngụ tình đặc sắc. Cảnh vật được miêu tả qua tâm trạng, tâm trạng nhuốm lên cảnh vật, cảnh vật thể hiện tâm trạng:

- Sắc thái của bức tranh thiên nhiên thể hiện từng trạng thái tình cảm của Thuý Kiều:

+ Nhớ thương cha mẹ, quê hương, cảnh vật là:

Buồn trông cửa bể chiều hôm,

Thuyền ai thấp thoáng cánh buồm xa xa.

+ Nhớ người yêu, xót xa cho tình duyên lỡ dở, thì cảnh là:

Buồn trông ngọn nước mới sa,

Hoa trôi man mác biết là về đâu.

+ Buồn tủi, đau đớn cho thân mình, thì cảnh là:

Buồn trông gió cuốn mặt duềnh,

Âm âm tiếng sóng kêu quanh ghế ngồi.

Như vậy, từng chi tiết, hình ảnh khung cảnh thiên nhiên đều mang đậm trạng thái tình cảm của Thúy Kiều. Mỗi cảnh là mỗi tình, song tất cả đều buồn thương, đúng là: “Người buồn cảnh có vui đâu bao giờ”.

- Cụm từ Buồn trông lặp lại bốn lần trong tám câu thơ như những đợt sóng lòng trùng điệp, càng khiến nỗi buồn dằng dặc, mê mông, kết hợp với cái nhìn từ xa đến gần, thu hẹp dần vào nội cảm con người để đến cuối đoạn thì tâm trạng cô đơn, sầu nhớ, cảm giác đau đớn trào lên. Sóng gió nổi lên như sự báo về những đau khổ ê chề rồi đây sẽ xảy ra đối với Kiều, là dự cảm cho một đoạn đời “Thanh lâu hai lượt, thanh y hai lần.”.

Soạn văn lớp 9 bài Kiều ở lầu ngưng bích Luyện tập

Thế nào là nghệ thuật tả cảnh ngụ tình? Phân tích nghệ thuật tả cảnh ngụ tình trong tám câu thơ cuối.

Lời giải chi tiết:

- Nghệ thuật tả cảnh ngụ tình là nghệ thuật mượn khung cảnh để gửi gắm tâm trạng. Cảnh không chỉ đơn thuần là bức tranh thiên nhiên mà còn là bức tranh tâm trạng. Cảnh là phương tiện miêu tả còn tâm trạng là mục đích miêu tả.

- Phân tích tám câu cuối:

+ Nhớ thương cha mẹ, quê hương, cảnh vật:

Buồn trông cửa bể chiều hôm,

Thuyền ai thấp thoáng cánh buồm xa xa.

+ Nhớ người yêu, xót xa cho tình duyên lỡ dở, thì cảnh:

Buồn trông ngọn nước mới sa,

Hoa trôi man mác biết là về đâu.

+ Buồn tủi, đau đớn cho thân mình, thì cảnh:

Buồn trông gió cuốn mặt duềnh,

Âm âm tiếng sóng kêu quanh ghế ngồi.

=> Cảnh lầu Ngưng Bích được nhìn qua con mắt tâm trạng của Kiều: cảnh từ xa đến gần, màu sắc từ nhạt đến đậm, âm thanh từ tĩnh đến động, nỗi buồn của Kiều man mác, mông lung đến lo sợ, kinh hoàng. Có thể nói dưới ngòi bút miêu tả của Nguyễn Du hình tượng thiên nhiên cùng một lúc đảm nhiệm hai chức năng: thể hiện ngoại cảnh và thể hiện tâm cảnh. Ở chức năng thứ hai, hình tượng thiên nhiên là phương tiện nghệ thuật đặc sắc để miêu tả nội tâm và khắc họa tính cách nhân vật.

Soạn văn lớp 9 Kiều ở lầu ngưng bích: Bố cục văn bản

Bố cục tác phẩm gồm: 3 đoạn

- Sáu câu đầu: Hoàn cảnh cô đơn, cay đắng xót xa của Kiều.
- Tám câu tiếp: Nỗi thương nhớ Kim Trọng và cha mẹ của Kiều.
- Tám câu cuối: Tâm trạng đau buồn, âu lo của Kiều qua cách nhìn cảnh vật.